

Liikenne- ja viestintäministeriö

Kotimaisia mediamarkkinoita arvioiva työryhmä
00102 Eduskunta

VETOOMUS MEDIAMARKKINOITA ARVIOIVALLE TYÖRYHMÄLLE KOSKIEN TELEVISIOTEKSTITYKSEN TÄRKEYTTÄ

Vammaisfoorumi ry ja monikulttuurijärjestöjen yhteistyöverkosto Moniheli ry haluavat ilmaista huolensa mediamarkkinoita arvioivan työryhmän tehtävänannon toisesta kohdasta, jossa mainitaan muun muassa televisiosisällön tekstitysvelvoitteet. Tämän vetoamuksen laatijat pitävät ensisijaisen tärkeänä, että TV-tekstitystä koskevat velvoitteet pidetään ennallaan, myös kaupallisten kanavien kohdalla.

Tekstitys yhdenvertaisuutta tiedonsaannissa

Tekstitys on yhdenvertaisuuskysymys. Se on ehdottoman tärkeä monen erityisryhmän tiedonsaannin ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollistajana. Esimerkiksi suurta osaa maahanmuuttajataustaisia ja vammaisia henkilöitä tekstitys hyödyttää mitä suuremäärin.

Suomen tai ruotsin kieltä vasta opettelevalle henkilölle ohjelmatekstitys on usein keskeisessä roolissa informaation sisäistämiseksi ja tärkeä kotoutumisen väline. Vammaryhmistä taas esimerkiksi kuulovammaiset ovat usein riippuvaisia tekstityksestä. Näkövammaisten kohdalla äänitekstitys on keskeistä. Tekstitys hyödyttää myös muita vammaryhmiä, kuten oppimisvaikeuksista kärsiviä sekä kehitysvammaisia henkilöitä.

Juridiset velvoitteet

Suomen perustuslain 14. pykälässä todetaan, että "[j]ulkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan". Tekstitysvollisuuden keventäminen vaikeuttaisi sekä maahanmuuttajataustaisten että vammaisten henkilöiden tiedonsaantia ja heikentäisi siten näiden ryhmien yhteiskunnallisen osallistumisen edellytyksiä.

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa mainitaan erikseen oikeus ottaa osaa televisiotarjontaan yhdenvertaisesti muiden kanssa. Sopimuksen artiklassa 30 korostetaan, että vammaisilla on oikeus "osallistua muiden kanssa yhdenvertaisesti kulttuurielämään ja oikeutena seurata televisio-ohjelmia, elokuvia, teatteria ja muuta kulttuuritoimintaa saavutettavassa muodossa". Lisäksi sopimuksen artikla 21 korostaa vapautta etsiä, vastaanottaa ja välittää tietoja ja ajatuksia yhdenvertaisesti muiden kanssa. Suomi on parhaillaan ratifioimassa sopimusta.

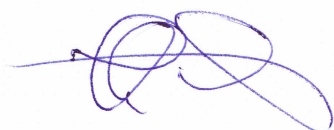
Tekstitysvelvoitteen keventäminen olisi vastoin hallituksen ja Ylen omia linjauksia

Hallitus on nimennyt eräksi kärkihankkeikseen palveluiden asiakaslähtöisyyden sekä eriarvoisuuden vähentämisen. TV-tekstitys palvelee kumpaakin tavoitetta ja vaikuttaa monen vähemmistön tiedonsaannin edellytyksiin.

Myös Yleisradion omat linjaukset korostavat Ylen tehtävää osallistumisen ja demokraattiseen keskustelun edistäjänä. Lisäksi Yle on linjannut tekevänsä sisältönsä saavutettaviksi ja palvelevansa kaikkia Suomessa asuvia. Toivomme, että nämä aikeet ohjaavat Ylen toimintaa myös TV-tekstityksen osalta.

Lopuksi

Tämän vetoomuksen laatijat katsovat, että TV-tekstitysvelvollisuus tulee pitää ennallaan. Kriteerejä keventämällä vaarannetaan erityisryhmien, kuten maahanmuuttajataustaisten sekä vammaisten henkilöiden, oikeus yhdenvertaiseen tiedonsaantiin. Samalla heikentyvät yhteiskunnallisen osallisuuden edellytykset. Se on kaikin puolin huono tulevaisuuden näkymä.

Kalle Könkkölä
Va. puheenjohtaja
Vammaisfoorumi ry

Riitta Salin
Toiminnanjohtaja
Moniheli ry

VAMMAISFOORUMI)
Vammaisjärjestöjen yhteinen ääni

